

ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНЕ РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

*Кушнірук Т.М., кандидат с.-г. наук, доцент
e-mail: kuschniruk81@gmail.com*

*Ясінецька І.А., доктор економічних наук, професор
e-mail: iyasinetska@gmail.com*

*Петрище О.І., кандидат с.-г. наук, асистент
e-mail: petrictche@ukr.net*

Подільський державний аграрно-технічний університет,

Соціо-еколого-економічний розвиток України, зокрема галузь сільського господарства залежать від процесу розбудови земельних відносин, що є одним із вирішальних чинників земельних перетворень і земельного ладу. Земельна реформа пройшла ряд етапів, за період яких було сформовано правові й економічні умови використання й розпорядження земельними ресурсами. Нова модель землекористування потребує урахування інтегрального потенціалу території, збереження, раціонального використання і відтворення всіх ресурсів на відповідній ділянці. Землекористування необхідно розглядати відповідно до міркувань Третяка А.М., що вкладає в поняття «земля» всю екологічну систему, в якій знаходиться земельна ділянка, а саме комплекс факторів навколишнього природного середовища, природних умов виробництва, які визначають ріст і розвиток рослин, умови сільськогосподарського використання земель.[1]

Земельні відносини в Україні знаходяться на стадії розвитку екологоорієнтованого спрямування. Значний внесок вкладено у розробку нормативно-правового базису цих відносин, проте багато моментів щодо питань екологізації земельних ресурсів не враховані, що передбачає необхідність подальших наукових досліджень у цій галузі.

Державне управління і регулювання, спрямоване на вирішення екологічних проблем земельних відносин, має відбуватися відповідно до цілей і завдань екологоорієнтованого використання земельних ресурсів. Сукупність регуляторних інструментів повинна враховувати специфіку екологічного регулювання, забезпечувати екологічну, економічну та адміністративну ефективність і має відбуватися в рамках екологічних програм [2]. Поняття екологоорієнтованого землекористування в наукових дослідженнях недостатньо висвітлено, є лише низка міркувань.[2]

Проблемними питаннями на шляху до активного розвитку екологізації землеробства є: низький рівень свідомості щодо використання земельних ресурсів без порушення їх природного стану; відсутність належного нормативно-правового регулювання та економічного механізму стимулювання щодо створення екологічно безпечних земель та їх концентрації по території країни; прогалини у сфері охорони земель та фінансування цих заходів.

Сучасний етап розвитку екологізації використання земель характеризується акцентуванням розвитку ощадного землеробства до складу якого входять: пермакультура – підхід до проектування навколишнього простору і системи ведення сільського господарства, заснований на взаємозв'язку з природними

екосистемами; система нульової обробки ґрунту, також відома як No-Till, – сучасна система землеробства, при якій ґрунт не обробляється, а його поверхня вкривається спеціально подрібненими залишками рослин – мульчею; органічне виробництво, в системі екологічно чистого сільськогосподарського землеробства, що базується на дотриманні Директив відповідності екологічно безпечної продукції, відсутності ГМО, агрохімікатів, мінеральних добрив.[3]

Введення екологічно-чистих земельних масивів в склад агроекосистем дозволить зберегти, більш ніж 4000 видів рослин і тварин, які знаходяться під загрозою в результаті нераціонального інтенсивного ведення сільського господарства. Організація земельних ділянок з особливими характеристиками дозволить вирішити питання щодо запобігання ерозії, сприятиме ефективному використанню земельних ресурсів, підвищить якість та безпеку отриманої продукції на основі використання виключно природних чинників підвищення врожайності культур.

Список використаної літератури

1. Третяк О.М. Історія земельних відносин й землеустрою в Україні: Навчальний посібник. Київ. Аграрна наука, 2002. 280 с.
2. Туниця Ю.Ю. Екологічна Конституція Землі: сутність і концептуальні засади. *Вісник НАН України*. 2005. № 11. С. 32–42.
3. Шувар І., Снітинський В., Бальковський В. Екологічні основи збалансованого природокористування: навчальний посібник. Львів, Чернівці: Книги XXI, 2011. 759 с.